

Laudatio bij de uitreiking van de Meesterprijs aan René Appel

*Geschreven en uitgesproken door Michel van Bergen Henegouwen
op de jaarvergadering van de sectie Misdaadauteurs, 18 september 2021*

Beste René, ik vind het heel bijzonder om jou toe te spreken. Mijn eerste herinnering aan jou is die van docent. Je stond achter een spreekgestoelte en ik zat met nog tweehonderd andere studenten in een grote collegezaal in de Oude Manhuispoort in Amsterdam. Een slanke man met een brilletje en een kenmerkende stem. Een licht kraakje en licht West Fries accent. Geboren in Hoogkarspel.

Je gaf Taalkunde. Je specialisatie: taal verwerving van allochtonen en Nederlands taalonderwijs voor deze groep. Je was nog geen thrillerauteur, maar je schreef wel. Korte verhalen voor *Propria Cures*, *Hollands Maandblad*, *Maatstaf*.

Een wetenschappelijke carrière volgde. Promotie in 1984. Daarna bijzonder hoogleraar verwerving en didactiek van het Nederlands als tweede taal. Naast de wetenschap was je gegrepen door de literatuur, misdaadliteratuur. Van 1976 tot 1986 recenseerde je voor de NRC misdaadromans. Dat betekende veel lezen en analyseren. Wat vind ik goed? Waarom vind ik dat goed? Patricia Highsmith vond je goed. Onder andere.

En toen besloot je om zelf eens een thriller te schrijven. *Handicap*. Het boek verscheen in 1987 en ging over een geschiedenisleraar die met zijn invalide vrouw op vakantie gaat naar Tunesië. De man heeft het duidelijk gehad met zijn vrouw. Haar te luide lach, haar betweterigheid, haar irritante gedrag. Wanneer het regent en iedereen in de disco zit en niks

hoort of ziet belandt de vrouw met haar rolstoel in het zwembad en verdrinkt ze. Heeft haar man een handje geholpen? Feit is dat vervolgens niemand hem met rust laat, de man die controleert of de levensverzekering wel kan worden uitgekeerd, de zus van de overleden vrouw. De geschiedenisleraar komt steeds meer klem te zitten met zijn geweten.

Het is je eerste boek en het is meteen een echte René Appel. Een klein menselijk drama met grote consequenties.

Met je derde boek 'De derde persoon' won je de Gouden Strop. Met 'Zinloos geweld' zou je die prijs voor een tweede maal winnen. Het aantal nominaties heb ik niet geteld. De laatste was dit jaar. Met 'Overschot' stond je wederom op de shortlist voor de Gouden Strop. Onvermoeibaar.

Je bent een harde werker. Jouw wetenschappelijke carrière mag dan weliswaar voltooid zijn, iedere week laat je op Radio 1 in de Taalstaat je licht schijnen over het taalgebruik van een bekende Nederlander. Maar voor mij ben je vooral de auteur van een groot aantal uitstekende misdaadromans en al jaren een van de meest gezichtsbepalende vertegenwoordigers van het Nederlandse thrillergilde.

Waarom ben je zo goed? Voor mij heeft dat vooral met je stijl te maken, je kristalheldere taal. Misschien heeft het met je herkomst te maken. West Friesland. Het landschap, lange sloten, veel grasland, weinig bomen. De wind die alles schoon blaast. Zo schrijf je. In eenvoudige zinnen, zonder moeilijke woorden of overbodige beschrijvingen. Geen poespas. Mensen spreken zoals ze zijn. Levensecht. Dat klinkt eenvoudig maar het is moeilijkste dat bestaat. De tekst zo uitkleden dat er tussen de woorden ruimte ontstaat en de lezer kan ademen. Sterker nog: dat de lezer zijn eigen beeld kan vormen.

Alles lijkt normaal. De personages, de situaties. Lijkt. Maar dan gebeurt er iets. En vanaf dat moment komt alles in een stroomversnelling. Gewone mensen belanden in ongewone situaties en moeten alles uit de kast trekken om hun huid te redden. Of gaan roemloos ten onder. Het is een

procedé waar je patent op hebt en waarmee je het predicaat godfather van de Nederlandse psychologische thriller hebt verdiend. En terecht.

Je bent een scherpe observator. Je hebt goede oren. Je bent een luisteraar. En je staat midden in de maatschappij. Daarom zijn je verhalen altijd relevant.

Na meer dan 30 misdaadromans schrijven is René Appel nog steeds een meester in het ontleden van ons menselijk gedrag en daarmee een inspiratiebron voor nieuwe schrijvers. En daarom heeft het bestuur van sectie misdaadauteurs van de Auteursbond besloten René Appel de Meesterprijs toe te kennen.

Morgen ben je jarig. Beschouw de Meesterprijs als een eerste cadeautje. Vandaag is een feestdag, maar wel een met een zwart randje. Jouw geliefde Annecoos is er niet bij. Je mist haar en wij missen haar ook. Misschien kijkt ze ergens toe. Ik denk dat ze heel trots op je is. Zoals wij er trots op zijn om jou na Appie Baantjer, Saskia Noort en Tomas Ross als vierde thrillerauteur De Meesterprijs te mogen uitreiken.

Proficiat René Appel, en hopelijk ben je nog niet uitgeschreven.